

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2020.6(126).01
УДК: 796. 011. 3 : 378. 22

Ажиппо О.Ю.
доктор педагогічних наук, професор
Харківська державна академія фізичної культури, м. Харків

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ТА ОЗДОРОВЧІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЗДОБУВАЧІВ ІІ МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

У статті розглянуто ставлення здобувачів вищої освіти ІІ магістерського рівня до використання інноваційних підходів та оздоровчих технологій у фізичному вихованні закладів вищої освіти. Аналіз результатів дослідження свідчить, що вирішальним мотивом здобуття вищої освіти респонденти вважають можливість працевлаштування у закладах вищої освіти; молоді фахівці відмічають необхідність реформування наявної системи фізичного виховання у закладах вищої освіти, пропонуючи для цього широке використання інноваційних технологій та обмін міжнародним досвідом; вказують на доцільність доповнення процесу практичної підготовки магістрів інноваціями комбінованої та танцювальної спрямованості та такими сучасними нетрадиційними видами рухової діяльності, як змішані бойові мистецтва (ММА), TRX та кросфіт; зазначають готовність до впровадження інноваційних технологій у своїй майбутній професійній діяльності. Основними перепонами для впровадження інноваційних підходів та оздоровчих технологій у процес фізичного виховання закладів вищої освіти, на думку здобувачів, є надлишок документообігу, звітності та недостатнє фінансування.

Ключові слова: здобувачі вищої освіти, фізичне виховання, інноваційні підходи, оздоровчі технології, заклади вищої освіти.

Ажиппо Александр Юрьевич. Инновационные подходы и оздоровительные технологии как составляющая профессиональной подготовки соискателей II магистерского уровня высшего образования. В статье рассмотрено отношение соискателей высшего образования II магистерского уровня к использованию инновационных подходов и оздоровительных технологий в физическом воспитании высших учебных заведений. Анализ результатов исследования показывает, что решающим мотивом получения высшего образования респонденты считают возможность трудоустройства в учреждения высшего образования; молодые специалисты отмечают необходимость реформирования существующей системы физического воспитания в учреждениях высшего образования, предлагая для этого широкое использование инновационных технологий и обмен международным опытом; указывают на целесообразность дополнения процесса практической подготовки магистров инновациями комбинированной и танцевальной направленности и такими современными нетрадиционными видами двигательной деятельности, как смешанные боевые искусства (ММА), TRX и кроссфит; отмечают готовность к внедрению инновационных технологий в своей будущей профессиональной деятельности. Основными препятствиями для внедрения инновационных подходов и оздоровительных технологий в процесс физического воспитания высших учебных заведений, по мнению соискателей, является избыток документооборота, отчетности и недостаточное финансирование.

Ключевые слова: соискатели высшего образования, физическое воспитание, инновационные подходы, оздоровительные технологии, учреждения высшего образования.

Azhippo Oleksandr. Innovative approaches and health technologies as part of the vocational training of aspirants of the II master's level of higher education. The attitude of higher education aspirants of the II master's level to the use of innovative approaches and health technologies in physical education of higher education institutes is considered in the article. The system of higher education needs constant improvement, which is specified to the increase in requirements for the future specialists' vocational training, in particular masters of education in the field of physical education and sports. At this time, the introduction of innovative approaches to the training process of higher education aspirants in the field of physical education and sports is relevant and necessary. It will allow future specialists to meet the needs of modern society, to be confident, more flexible in the system of training of higher education aspirants of a pedagogical profile, to have a sufficient level of adaptation to the fast-changing requirements of the world labor market, to be mobile to changing directions of the pedagogical activity, and to have the opportunity to choose new modern professions that arise with the advent of new sports. The analysis of the results of the research shows that respondents consider the decisive motive for higher education to have the possibility of employment in higher education institutions; young professionals note the need to reform the existing system of physical education in higher education institutions, offering for this the widespread use of innovative technologies and the exchange of international experience; point out the desirability of complementing the process of practical training of masters with combined and dance innovations and modern unconventional motor activity such as mixed martial arts (MMA), TRX and CrossFit; note the preparedness to introduce innovative technologies in their future professional activity. The main barriers to the introduction of innovative approaches and health technologies in the process of physical education of higher education institutions, according to aspirants, are excess of document circulation, reporting, and insufficient funding. The analysis of the questionnaire shows the need to modernize the modern system of physical education in higher education institutions through the use of innovative approaches and health technologies.

Keywords: aspirant of higher education, physical education, innovative approaches, health technologies, institutions of higher education.

Постановка проблеми. Система вищої освіти потребує постійного удосконалення, яке обумовлено підвищенням вимог до професійної підготовки майбутніх фахівців, зокрема магістрів освіти галузі фізичної культури і спорту. Поряд із цим сучасному суспільству потрібні здорові люди, які активно розвивають свої індивідуальні здібності у відповідному виді діяльності, здатні до самоактуалізації, самовдосконалення, оптимальної і раціональної реалізації своїх біологічних і соціальних функцій [14].

Останнім часом в Україні визнано та набирають популярності чимало нових видів спорту таких як кунг-фу, корфбол, нетбол, роллер-спорт, флорбол, фрісбі, хортинг та інші. Це обумовлює необхідність різносторонньої підготовки майбутніх фахівців, здатних до постійного оновлення наукових знань, професійної мобільності та швидкої адаптації до змін у соціально-культурній сфері.

Слід відмітити, що серед ТОП-20 професій майбутнього (Business Insider), який щороку формує дослідницька компанія Sparks & Honey, є цікаві і перспективні пропозиції для здоров'язбережувальної галузі. Поряд із цим дослідники зазначають, що по-перше 60% професій, які будуть необхідні через 10 років, ще не вигадали, по-друге ще 10 років тому кар'єра була «лінійною»: людина обирала конкретний професійний напрямок і заданим маршрутом проходила усі сходинки. На даний час усе змінилось: лінійна робота і довготривалі контракти не в тренді. На думку експертів, це більше не відповідає динаміці ринку праці, який не обіцяє такої ж «лінійності». Цінується мобільна здатність педагога навчатися та кардинально змінювати сферу діяльності [6].

Таким чином, з вищеозначеного постає, що на даний час актуальним і необхідним є впровадження інноваційних підходів у процес підготовки здобувачів вищої освіти галузі фізичної культури і спорту. Це дозволить майбутнім фахівцям відповідати запитам сучасного суспільства, бути впевненим, більш гнучкими в системі підготовки здобувачів вищої освіти педагогічного профілю, мати достатній рівень адаптації до швидкозмінних вимог світового ринку праці, бути мобільними до зміни напрямків педагогічної діяльності, мати можливість вибору нових сучасних професій, які виникають із появою нових видів спорту.

Аналіз літературних джерел. Серед чинників ефективного застосування інноваційних технологій у професійну підготовку майбутніх фахівців науковці називають здатність та готовність викладачів до їх ефективного впровадження, рівень професіоналізму викладачів, усвідомлення ними практичного значення різних інновацій у системі освіти не лише на професійному, а й на особистісному рівні [4]. Ряд науковців [3, 7, 8, 10] здійснювали інноваційні підходи шляхом впровадження інтерактивних технологій навчання у закладах вищої освіти, що сприяють активізації діяльності здобувачів освіти, розвивають їх творче мислення, вміння спілкуватися, розмірковувати, вирішувати.

Разом із цим О.Ю. Ажиппо, Н.В. Криворучко [1] встановили, що студенти мають інтерес до більш сучасних та нетрадиційних видів рухової активності. У сфері фізичного виховання чимало робіт, присвячених впровадженню інноваційних підходів у процес фізичного виховання студентської молоді шляхом включення інноваційних та нетрадиційних видів рухової діяльності, серед яких пілатес [8], боротьба самбо [2]; дзюдо [11]; калланетик [5], хатха-йога [11], чирлідінг [13], практики Пранаяма Бхастріка [15] тощо. Поряд із цим, у доступних джерелах не виявлено відомостей щодо ставлення та готовності магістрантів до використання інноваційних підходів у своїй майбутній професійній діяльності, що і визначило тему і мету даного дослідження.

Мета статті: визначити ставлення здобувачів вищої освіти II магістерського рівня до використання інноваційних підходів та оздоровчих технологій у фізичному вихованні закладів вищої освіти.

Для вирішення поставленої мети застосовувалися наступні методи: теоретичний аналіз та узагальнення, опитування (анкетування), математичної статистики.

Виклад основного матеріалу дослідження. Дослідження проводилося на базі Харківської державної академії фізичної культури. В ньому брали участь 38 здобувачів вищої освіти II магістерського рівня.

В результаті аналізу відповідей респондентів встановлено, що 71,1% опитуваних основним мотиваційним фактором для отримання II магістерського рівня вищої освіти зазначають бажання працювати викладачем фізичного виховання у закладах вищої освіти; 15,8% – професійне вдосконалення; 10,5% – можливість наукової самореалізації для подальшого пошуку нових шляхів підвищення ефективності процесу фізичного виховання і тільки 2,6% зазначили банальне отримання ступеня магістра (рис. 1).

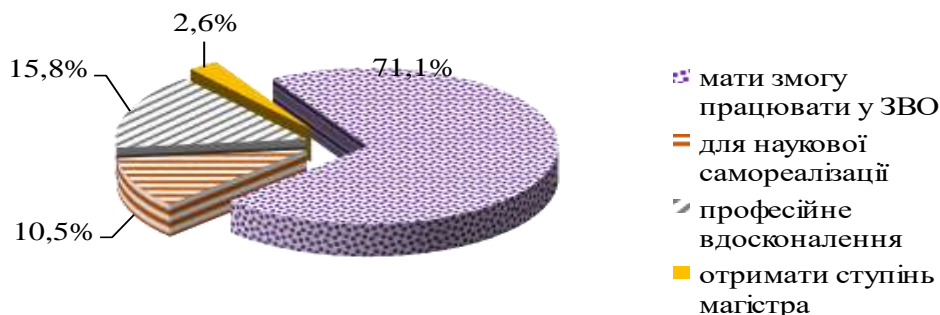

Рис. 1. Результати відповідей респондентів, щодо визначення основного мотиваційного фактора для отримання ними II магістерського рівня вищої освіти

У ході аналізу відповідей щодо ефективності функціонування наявної системи фізичного виховання у закладах вищої освіти та її відповідності соціальним та економічним умовам суспільства, особистісним потребам, військово-прикладним запитам держави, встановлено, що на думку 47,4% магістрів існуюча система фізичного виховання у закладах вищої освіти не у повній мірі відповідає умовам сучасності, 39,5% вважають її ефективною та відповідною до сучасних потреб суспільства і держави, а 13,2% респондентів засвідчують, що система фізичного виховання не відповідає зазначеним вимогам (рис. 2).

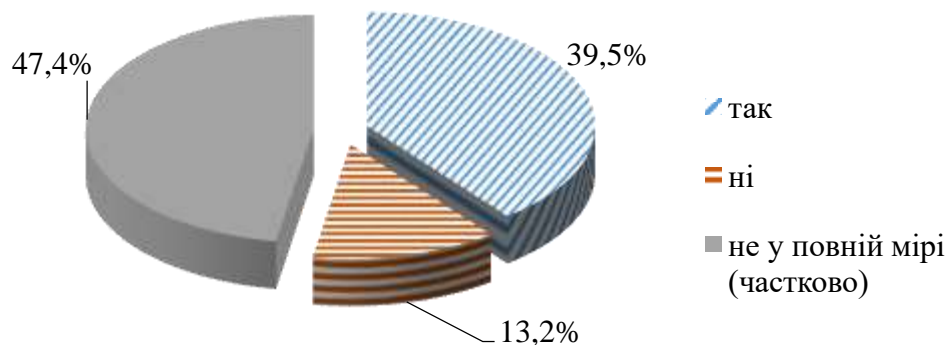

Рис. 2. Результати відповідей респондентів стосовно відповідності існуючої системи фізичного виховання ЗВО вимогам сучасності

Вивчаючи думку майбутніх фахівців щодо необхідності модернізації існуючої системи фізичного виховання у закладах вищої освіти та запропоновані креативні пропозиції з її удосконалення, визначено, що більшість респондентів (36,8%) пропонують модернізувати систему фізичного виховання за рахунок упровадження інноваційних технологій у освітній процес; 31,6% – пропонують поглиблювати міжнародні зв'язки для обміну досвідом; 18,4% – наголошують на використанні більш сучасних технічних засобів навчання; 13,2% – вказують на важливість матеріального заохочення фахівців (рис. 3).

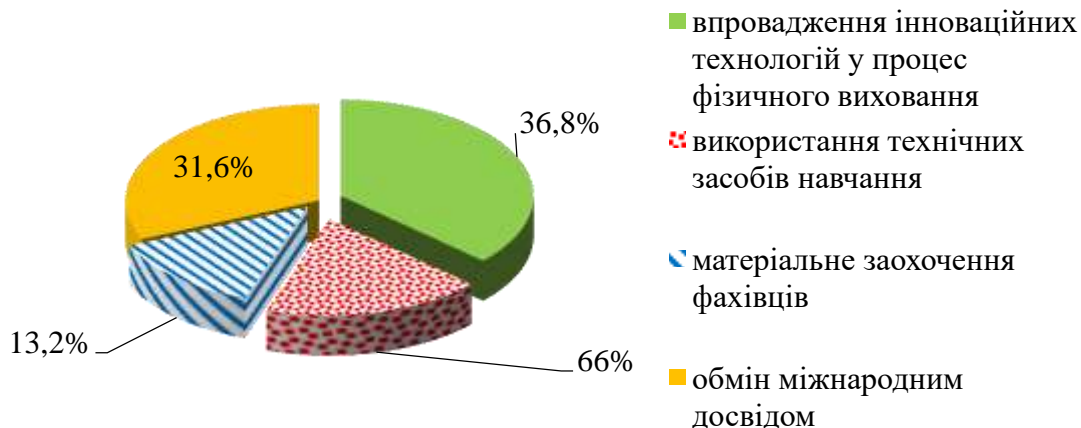

Рис. 3. Результати відповідей респондентів щодо шляхів удосконалення існуючої системи фізичного виховання у ЗВО

Аналізуючи відповіді респондентів, встановлено, що 100% здобувачів II магістерського рівня вищої освіти позитивно ставляться до впровадження інноваційних підходів у процес фізичного виховання закладів вищої освіти і вважають цей напрямок актуальним.

Вивчаючи пропозиції респондентів щодо впровадження в процес практичної підготовки магістрів інновацій різного спрямування, встановлено, що 34,2% респондентів вважають доцільним вводити інноваційні програми комбінованої спрямованості; 23,7% – оздоровчої спрямованості; 18,4% – військово-прикладної спрямованості; 13,2% – танцювальної спрямованості; 5,3% – силової спрямованості та 5,3% – аеробної спрямованості (рис. 4).

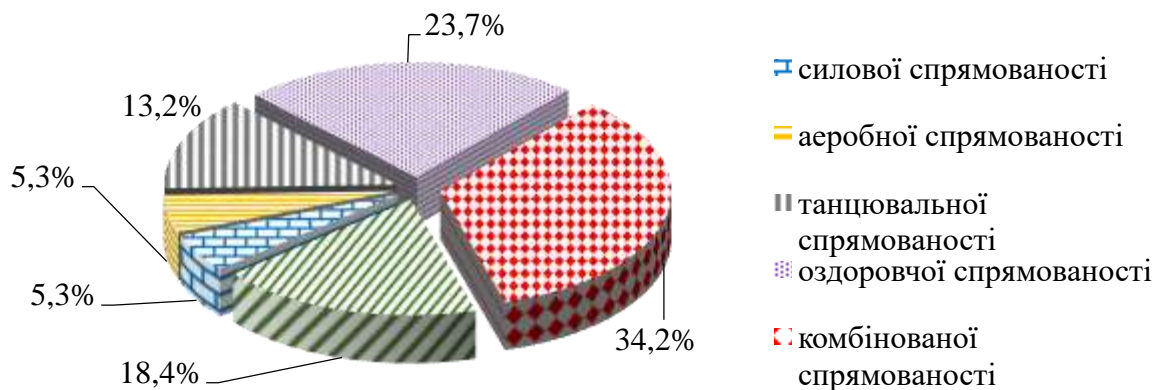

Рис 4. Результати відповідей респондентів щодо впровадження в процес практичної підготовки магістрів інновацій різного спрямування

З'ясовуючи, які з інноваційних видів рухової діяльності більш доцільно впроваджувати в освітній процес здобувачів II магістерського рівня вищої освіти визначено, що 26,3% магістрів зазначили – TRX; 15,8% – змішані бойові мистецтва (MMA); 21,1% – пілатес; по 13,2% респондентів віддали перевагу чирлідінгу і зумбі та 10,5% зазначили кросфіт (рис. 5).

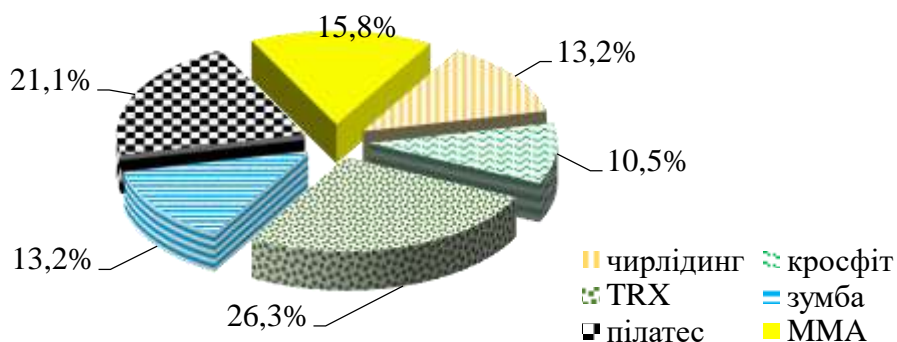

Рис. 5. Результати відповідей респондентів щодо інноваційних видів рухової діяльності які більш доцільно, на їх думку, впроваджувати в процес фізичного виховання здобувачів II магістерського рівня вищої освіти

Спираючись на відповіді магістрів, встановлено, що 100% респондентів беззастережно готові як теоретично, так і практично впроваджувати інноваційні підходи та оздоровчі технології в своїй майбутній професійній діяльності.

Вивчаючи думку майбутніх фахівців з приводу не достатнього впровадження інноваційних підходів та оздоровчих технологій в процес фізичного виховання закладів вищої освіти, встановлено, що 36,8% респондентів гальмуючим фактором у запровадженні інновацій в освітній процес вважають консервативність викладачів; 34,2% – недостатню матеріально-технічну базу та 28,9% – недостатнє інформаційне забезпечення (рис. 6).

Рис. 6. Результати відповідей респондентів щодо причин недостатнього впровадження інноваційних підходів у процес фізичного виховання ЗВО

З'ясовуючи які ж перепони, на думку респондентів, можуть виникати перед викладачами на шляху впровадження

інноваційних підходів та оздоровчих технологій в освітній процес, переважна кількість (39,5%) зазначили надлишок документообігу та звітності; 34,2% – недостатнє фінансування; 26,3% – недостатню компетентність в інформаційних технологіях (рис. 7).

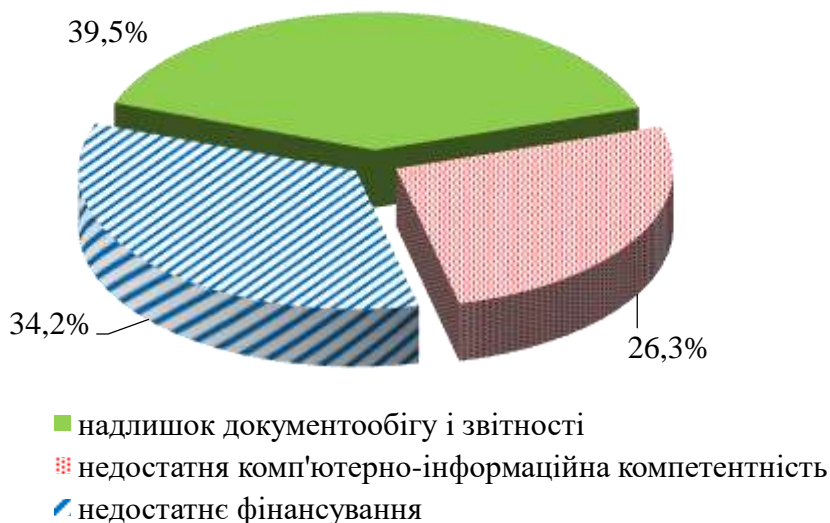

Рис. 7. Результати відповідей респондентів стосовно факторів, які обмежують можливість впровадження викладачами інноваційних підходів та оздоровчих технологій в освітній процес

Із зазначеного постає, що переважна кількість респондентів вирішальним мотивом здобуття вищої освіти вважають можливість працевлаштування у заклади вищої освіти; відмічають необхідність реформування наявної системи фізичного виховання у закладах вищої освіти, пропонуючи для цього широке використання інноваційних технологій та обмін міжнародним досвідом; вказують на доцільність доповнення процесу практичної підготовки магістрів інноваціями комбінованої та оздоровчої спрямованості та такими сучасними нетрадиційними видами рухової діяльності, як змішані бойові мистецтва (MMA), TRX та кросфіт; зазначають готовність до впровадження інноваційних технологій у своїй майбутній професійній діяльності.

Молоді фахівці відмічають, що надлишок документообігу, звітність та недостатнє фінансування є основними перепонами для впровадження інноваційних підходів та оздоровчих технологій у процес фізичного виховання закладів вищої освіти.

Висновки

1. Аналіз проведеного анкетування свідчить про необхідність модернізації сучасної системи фізичного виховання у закладах вищої освіти шляхом використання інноваційних підходів.
2. Процес практичної підготовки здобувачів вищої освіти доцільно доповнювати сучасними інноваційними технологіями комбінованої та оздоровчої спрямованості та такими нетрадиційними видами рухової діяльності, як змішані бойові мистецтва (MMA), TRX та кросфіт.
3. Позитивні перетворення у нинішній системі фізичного виховання закладів вищої освіти можливі за рахунок зменшення документообігу, звітності, збільшення фінансування та підвищення комп'ютерної інформаційної компетентності викладачів.

Перспективи подальших досліджень полягають у дослідженні ефективності впровадження в процес практичної підготовки здобувачів вищої освіти інноваційних технологій.

Література

1. Ажиппо О. Ю. До питання підвищення інтересу студентів до занять фізичного виховання / О. Ю. Ажиппо, Н. В. Криворучко // Актуальні проблеми фізичного виховання різних верств населення: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції (Харків, 20 травня 2016 р.). – Харків: ХДАФК. – 2016. – С. 6–11.
2. Болотов О. О. Підвищення ефективності навчально-тренувального процесу в умовах застосування боротьби самбо на заняттях фізичного виховання / О. О. Болотов // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): [зб. наук. пр.]. – Київ. – 2014. – Вип. 3(46). – С. 21–26.
3. Вітвицька С. С. Інновації у педагогічній підготовці магістрів освіти у вивченні педагогічних наук як засіб підвищення їх конкурентоспроможності / С. С. Вітвицька // Збірник наукових праць військового інституту Київського національного університету імені Тараса Шевченка. – К.: ВІКНУ. – 2013. – Вип. 42. – С. 108–114.
4. Горбань С. І. Особливості створення професійно-творчого навчального інноваційного середовища у вищому закладі освіти / С. І. Горбань // Інноваційна педагогіка. – 2018. – Випуск 7. – Т. 2. – С. 35–38.
5. Дакал Н. А. Занятия калланетик и их влияние на развитие гибкости / Н. А. Дакал // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): [зб. наук. пр.]. – Київ, 2014. – Вип. 9 (50). – С. 59–62.
6. Денисенко Н. Г. Професіографічний підхід як запорука формування мобільного фахівця закладів освіти / Н. Г. Денисенко, Д. О. Тараджук // Інноваційна педагогіка. – 2018. – Випуск 7. – Т. 2. – С. 39–44.

7. Кравченко В. М. Інноваційний підхід до професійної підготовки майбутніх викладачів вищої школи / В. М. Кравченко // Журнал науковий огляд. – 2016. – №10 (31). – С. 1–9.
8. Павлова В. Особливості підготовки магістрів освіти засобами інтерактивних технологій / В. Павлова // Актуальні питання гуманітарних наук. – 2018. – Вип. 21. – Т. 2. – С. 127–131.
9. Соколова О. В. Індивідуальний підхід до організації фізичного виховання студентів ЗНУ / О. В. Соколова // Вісник Запорізького нац. ун-ту. Запоріжжя, 2014. – № 1. – С. 68–75.
10. Суятинова К. Є. Коучинг у соціально-педагогічній діяльності / К. Є. Суятинова // Інноваційна педагогіка. – 2018. – Випуск 7. – Т. 2. – С. 139–142.
11. Толчева Г. В. Поліпшення характеристик гнучкості та координаційних здібностей студенток університетів у процесі занять хатха-йоогою протягом навчального року / Г. В. Толчева // Слобожанський науково-спортивний вісник. – 2015. – № 1. – С. 129–133.
12. Чертов І. І. Загальна характеристика тижневої динаміки прояву швидкісно-силових здібностей студентів при заняттях дзюдо / І. І. Чертов // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 15, Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): [зб. наук. пр.]. – Київ, 2014. – Вип. 5(48). – С. 149–154.
13. Krivoruchko N. V. The influence of cheerleading exercises on the demonstration of strength and endurance of 15-17-year-olds girls / N. V. Krivoruchko, I. P. Masliak, T. M. Bala, I. N. Skripka, V. I. Honcharenko // Physical education of students. – 2018. – №22(3). – P. 127–133. DOI: <http://dx.doi.org/10.15561/20755279.2018.03>
14. Muskharina Y. Y. Orientation teachers of physical education for improve own health / Y. Y. Muskharina, V. V. Babak, Y. V. Burov, S. A. Chernobay // Pedagogics, psychology, medicalbiological problems of physical training and sports. – 2013. – №12. – P. 47–52. doi:10.6084/m9.figshare.880615.
15. Singh Bal. Baljinder Effects of short term practice of bhastrika pranayama on metabolic fitness (METF) and bone integrity (BI) / Bal Singh // Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports. – 2015. – № 7. – С. 72–79.

References

1. Azhyppo, O. Yu., Kryvoruchko, N. V. (2016), Do pytan'nia pidvyshchennia interesu studentiv do zaniat fizychnoho vykhovannia. Aktualni problemy fizychnoho vykhovannia riznykh verstv nasele'n'nia: materialy II Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii (Kharkiv, 20 travnia 2016 r.). Kharkiv, KhDAFK, 6–11.
2. Bolotov, O. O. (2014), Pidvyshchennia efektyvnosti navchalno-trenavalnoho protsesu v umovakh zastosuvannia borotby sambo na zaniattiakh fizychnoho vykhovannia. Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Serii 15, Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport): [zb. nauk. pr.]. Kyiv, 3(46), 21–26.
3. Vitvytska, S. S. (2013), Innovatsii u pedahohichnii pidhotovtsi mahistriv osvity u vyvchenni pedahohichnykh nauk yak zasib pidvyshchennia yikh konkurentospromozhnosti. Zbirnyk naukovykh prats viiskovoho instytutu Kyivskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. K, VIKNU, 42, 108–114.
4. Horban, S. I. (2018), Osoblyvosti stvorennia profesiino-tvorchoho navchalnoho innovatsiinoho seredovyscha u vyshchomu zakladi osvity. Innovatsiina pedahohika. 7(2), 35–38.
5. Dakal, N. A. (2014), Zaniatyia kallanety y ykh vlyiane na razvytye hybkosty. Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Serii 15, Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport): [zb. nauk. pr.]. Kyiv, 9(50), 59–62.
6. Denysenko, N. H., Taradiuk D. O. (2018), Profesiografichni pidkhdid yak zaporuka formuvannia mobilnoho fakhivtsia zakladiv osvity. Innovatsiina pedahohika. 7(2), 39–44.
7. Kravchenko, V. M. (2016), Innovatsiinyi pidkhdid do profesiinoi pidhotovky maibutnykh vykladachiv vishchoi shkoly. Zhurnal naukovyi ohliad. 10(31), 1–9.
8. Pavlova, V. (2018), Osoblyvosti pidhotovky mahistriv osvity zasobamy interaktyvnykh tekhnolohii. Aktualni pytan'nia humanitarnykh nauk. 21(2), 127–131.
9. Sokolova, O. V. (2014), Indyvidualnyi pidkhdid do orhanizatsii fizychnoho vykhovannia studentiv ZNU. Visnyk Zaporizkoho nats. un-tu. Zaporizhzhia, 1, 68–75.
10. Suiatynova, K. Ie. (2018), Kouchynh u sotsialno-pedahohichnii diialnosti. Innovatsiina pedahohika. 7(2), 139–142.
11. Tolchieva, H. V. (2015), Polipshennia kharakterystyk hnuchkosti ta koordynatsiinykh zdibnostei studentok universytetiv u protsesi zaniat khatkha-yohoiu protiahom navchalnoho roku. Slobozhanskyi naukovo-sportyvnyi visnyk. 1, 129–133.
12. Chertov, I. I. (2014), Zahalna kharakterystyka tyzhnevoi dynamiky proiavu shvydkisno-sylovykh zdibnostei studentiv pry zaniattiakh dziudo. Naukovyi chasopys NPU imeni M. P. Drahomanova. Serii 15, Naukovo-pedahohichni problemy fizychnoi kultury (fizychna kultura i sport): [zb. nauk. pr.]. Kyiv, 5(48), 149–154.
13. Krivoruchko, N. V., Masliak, I. P., Bala, T. M., Skripka, I. N., Honcharenko, V. I. (2018), The influence of cheerleading exercises on the demonstration of strength and endurance of 15-17-year-olds girls. Physical education of students. 22(3), 127–133. DOI: <http://dx.doi.org/10.15561/20755279.2018.03>
14. Muskharina, Y. Y., Babak, V. V., Burov, Y. V., Chernobay, S. A. (2013), Orientation teachers of physical education for improve own health. Pedagogics, psychology, medicalbiological problems of physical training and sports. 12, 47–52. doi:10.6084/m9.figshare.880615
15. Singh, Bal. (2015), Baljinder Effects of short term practice of bhastrika pranayama on metabolic fitness (METF) and bone integrity (BI). Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports. 7, 72–79.